

Przestępczość szkolna na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Analizie poddano ilość przestępstw i czynów karalnych popełnionych na terenie placówek oświatowych. W analizie tej uwzględniono następujące obiekty przestępstwa rejestrowane drukiem statystycznym Stp-3:

- internat lub bursa szkolna,
- szkoła podstawowa, gimnazjum,
- szkoła zawodowa lub średnia,
- szkoła wyższa, placówka naukowo badawcza.

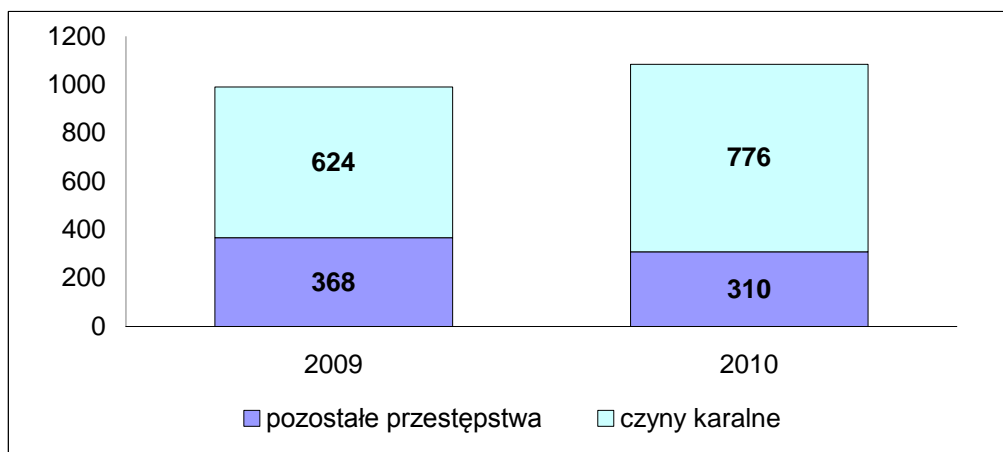
W okresie 2010 roku na terenie wyżej wymienionych obiektów stwierdzonych zostało 1086 przestępstw, w tym 776 czynów karalnych. W 2009 r. odnotowano 992 takich przestępstw, z tego 634 stanowiły czyny karalne.

Tak więc wskaźnik dynamiki ilości przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych wyniósł 109,5.

Natomiast wskaźnik dynamiki czynów karalnych stwierdzonych na terenie placówek oświatowych wyniósł 124,4.

Odsetek ilości czynów karalnych w ogólnej masie przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych wyniósł 71,5 % (w roku 2009 utrzymywał się na poziomie 63,9 %).

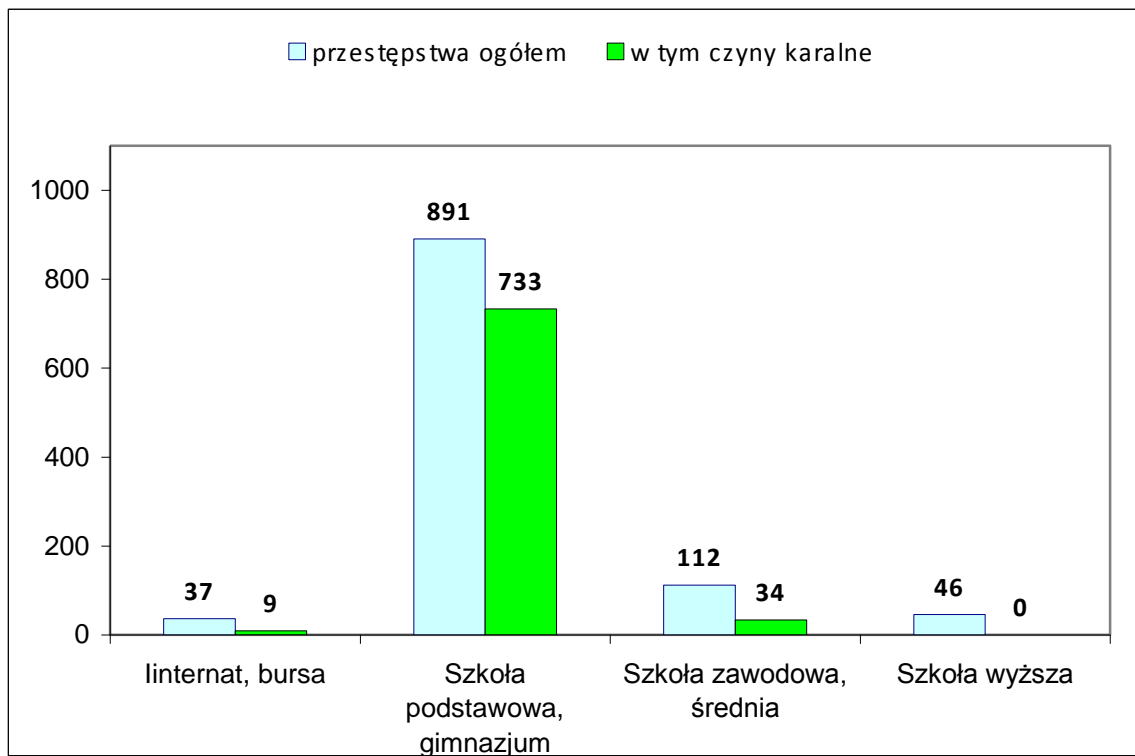
Poniższy wykres przedstawia ilość przestępstw i czynów karalnych stwierdzonych na terenie wyżej wymienionych obiektów w latach 2009 i 2010.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

Nieletni popełnili najwięcej czynów karalnych na terenie szkół podstawowych i gimnazjów. Jest to oczywiste zjawisko, gdyż osoby w wieku od 13 do 17 lat są najczęściej uczniami gimnazjów. W szkołach podstawowych i gimnazjach czyny karalne nieletnich stanowiły 82,3 % ogółu przestępstw stwierdzonych w tego typu placówkach oświatowych (w roku 2009 czyny karalne popełnione w tego typu szkołach stanowiły 81 % ogółu stwierdzonych tam przestępstw).

Ilość przestępstw, w tym czynów karalnych, stwierdzonych w poszczególnych rodzajach placówek oświatowych obrazuje poniższy wykres.

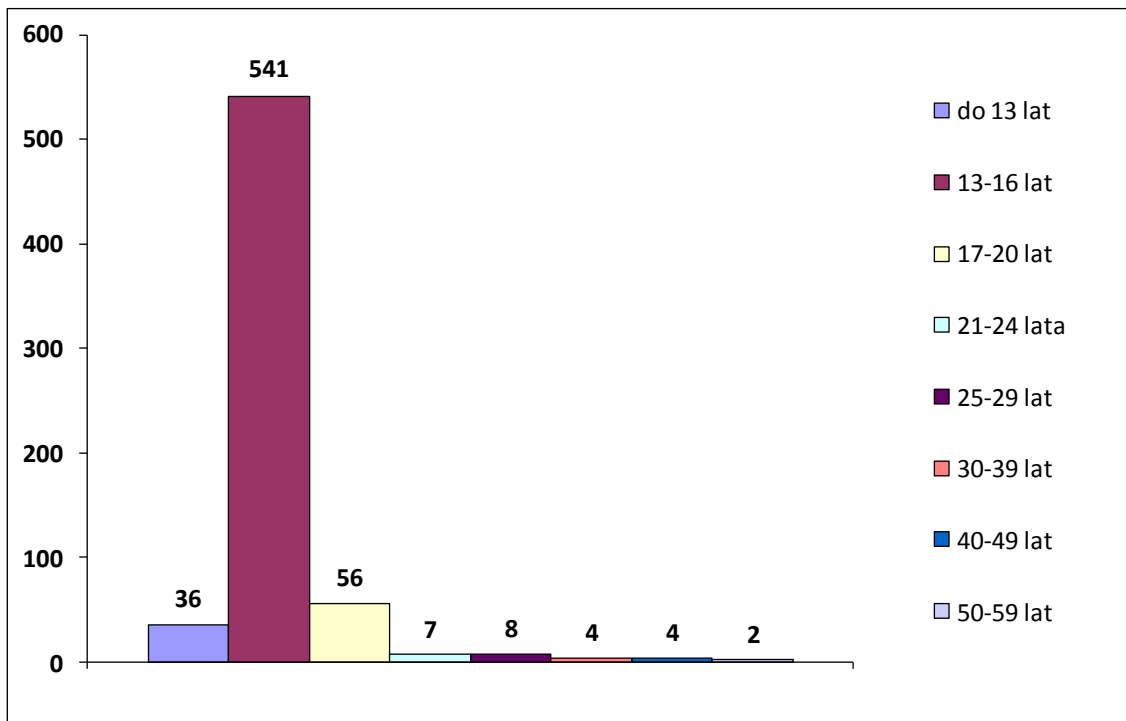

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

Analizie poddano również wiek sprawców przestępstw dokonanych na terenie wyżej wymienionych placówek oświatowych. Dane z Stp-3 w zakresie wieku podejrzanego wskazują, iż nieletni sprawcy, w liczbie 541, stanowili 82 % ogółu sprawców przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych. W roku 2009 odsetek nieletnich sprawców, którzy dopuścili się popełniania czynów karalnych na terenie placówek oświatowych był niższy i wyniósł 62,7 %.

Poza tym, na terenie placówek oświatowych, ujawniono też 36 przypadków dokonania czynów kwalifikowanych jako przestępstwa przez osoby, które nie ukończyły 13 lat. W roku 2009 odnotowano 40 takich osób.

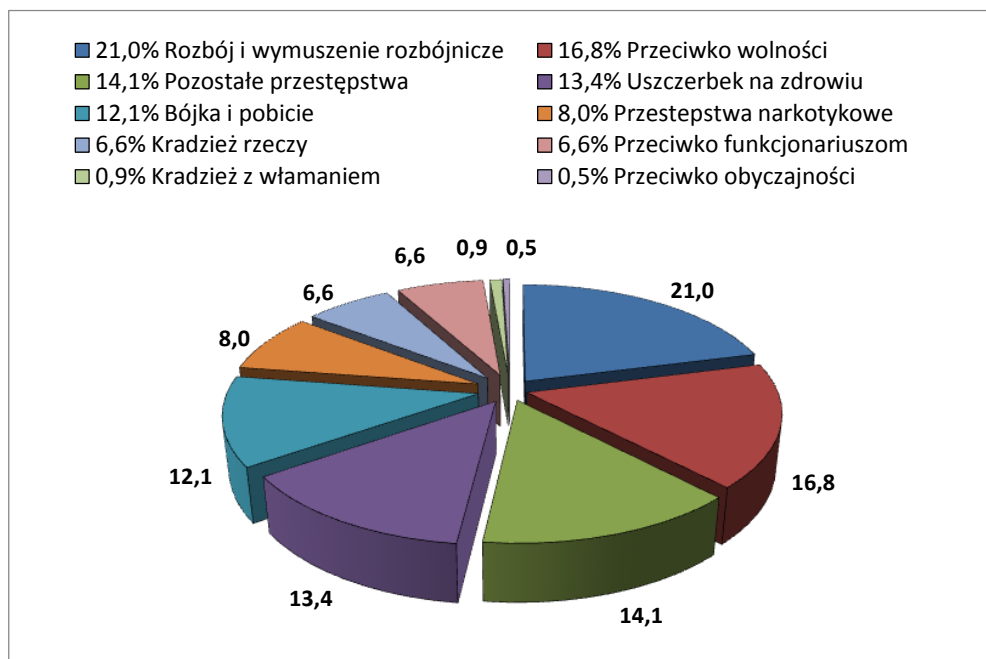
Wykres obrazuje wiek sprawców przestępstw/czynów karalnych dokonanych na terenie placówek oświatowych z uwzględnieniem osób w wieku poniżej 13 lat.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

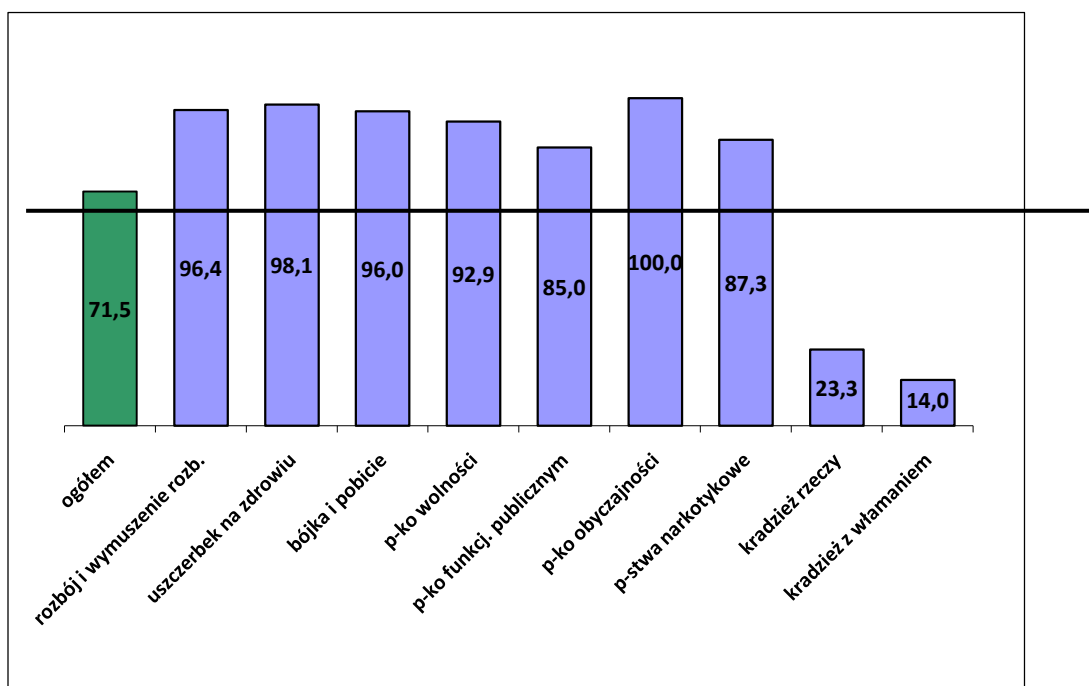
Najczęściej popełnianą kategorią czynów karalnych przez nieletnich sprawców w placówkach oświatowych (tak samo jak w okresie roku 2009) był rozbój i wymuszenie rozbójnicze oraz przestępstwa przeciwko wolności.

Wykres prezentuje udział poszczególnych kategorii czynów karalnych w ogólnej ilości czynów karalnych stwierdzonych na terenie placówek oświatowych.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”.

W celu zobrazowania rozmiarów przestępczości nieletnich na terenie placówek oświatowych ustalono jak duży jest odsetek czynów karalnych w masie przestępstw stwierdzonych, dokonanych na terenie placówek oświatowych. Dane z tej analizy prezentuje poniższy wykres.

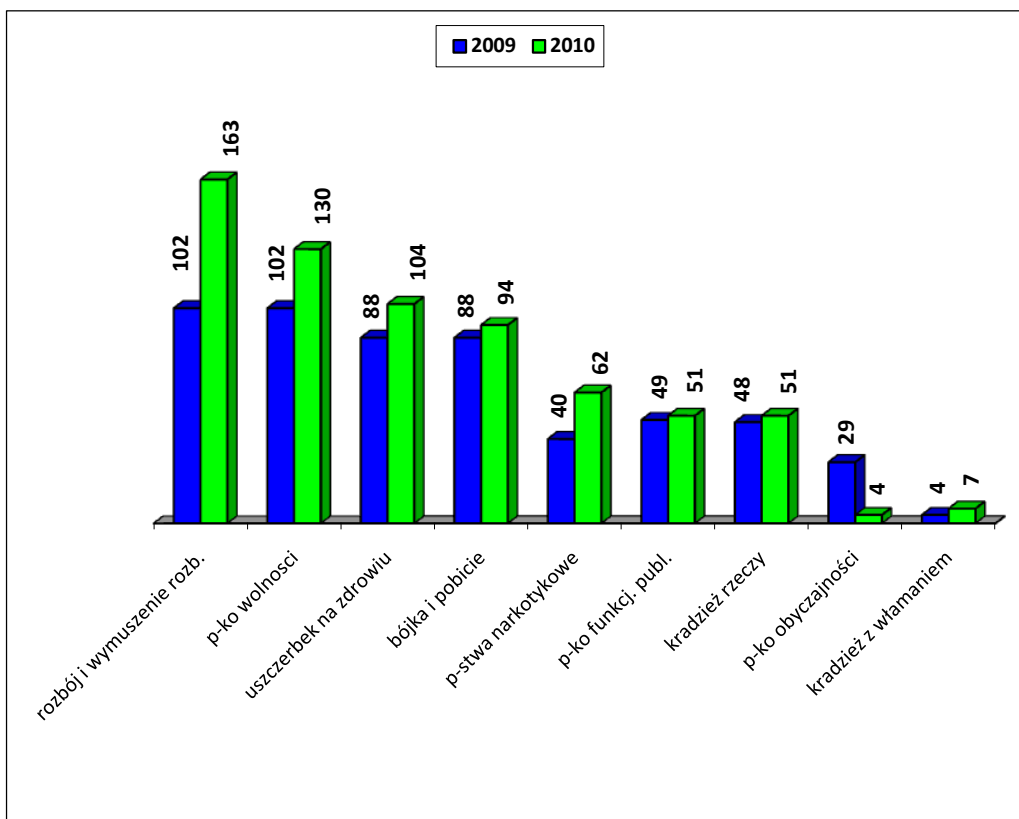
Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”.

Czyny karalne nieletnich stanowiły 71,5 % ogółu przestępstw stwierdzonych na terenie placówek oświatowych (w roku 2009 stanowiły one 73 % przestępstw stwierdzonych w placówkach oświatowych).

Wykres ten jednoznacznie wskazuje, że najczęściej czyny karalne, popełniane są przez nieletnich w kategoriach przestępstw związanych z użyciem przemocy oraz przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Poniżej tej średniej wyraźnie plasują się czyny karalne w kategoriach przestępstw przeciwko mieniu, takie jak kradzież rzeczy i kradzież z włamaniem.

Dynamikę ilości czynów karalnych popełnionych przez nieletnich na terenie szkół obrazuje poniższy wykres.

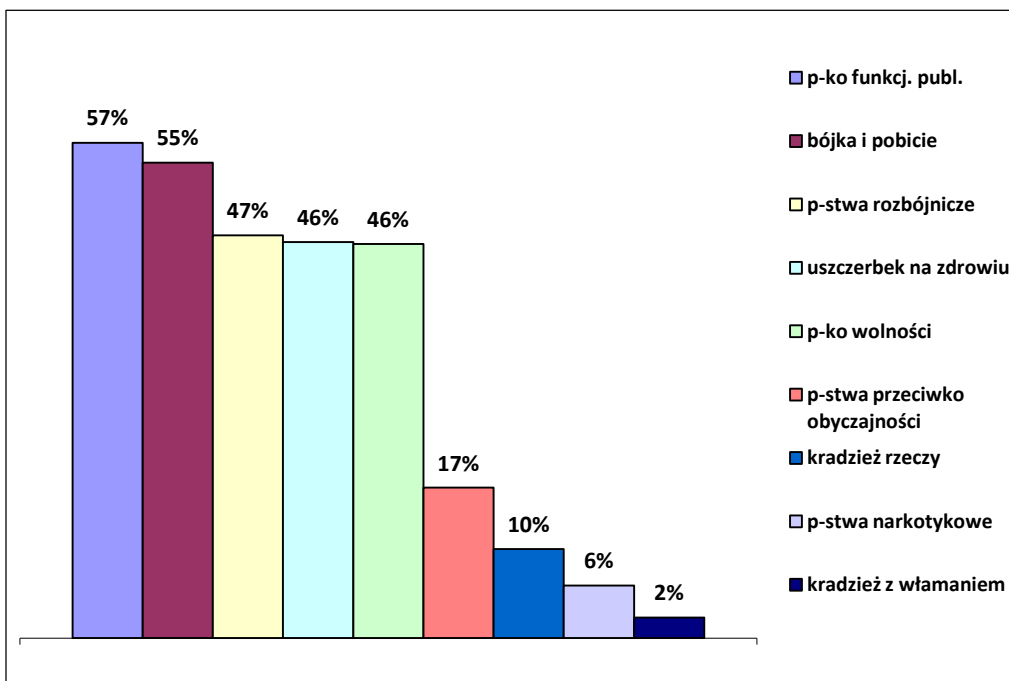
Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

Jak wynika z powyższych danych wzrostowi uległa ilość czynów karalnych w kategoriach:

- kradzież z włamaniem o 75,0 %,
- rozbój i wymuszenie rozbójnicze o 59,8 %,
- z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii o 55,0 %,
- przeciwko wolności o 27,5 %,
- uszczerbek na zdrowiu o 18,2 %,
- udział w bójce i pobiciu o 6,8 %,
- kradzież rzeczy o 6,3 %,
- przeciwko funkcjonariuszom publicznym o 4,1 %.

Spadek, i to znaczny bo aż o 86,2 %, odnotowano tylko w jednej kategorii, a mianowicie przestępstw przeciwko obyczajności i jest to pozytywne zjawisko.

Analizując zjawisko przestępczości nieletnich na terenie placówek oświatowych poddano również analizie ilość czynów popełnionych w poszczególnych kategoriach przestępstw na terenie placówek oświatowych do ogółu stwierdzonych czynów karalnych. Zebrane dane obrazuje wykres.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

Powyższe dane wskazują na fakt, iż nieletni na terenie placówek oświatowych szczególnie często popełniają czyny karalne w kategoriach:

- p-stwa przeciwko funkcjonariuszom
- udział w bójce lub pobiciu,
- rozbój i wymuszenie rozbójnicze,
- uszczerbek na zdrowiu,
- przestępstwa przeciwko wolności.

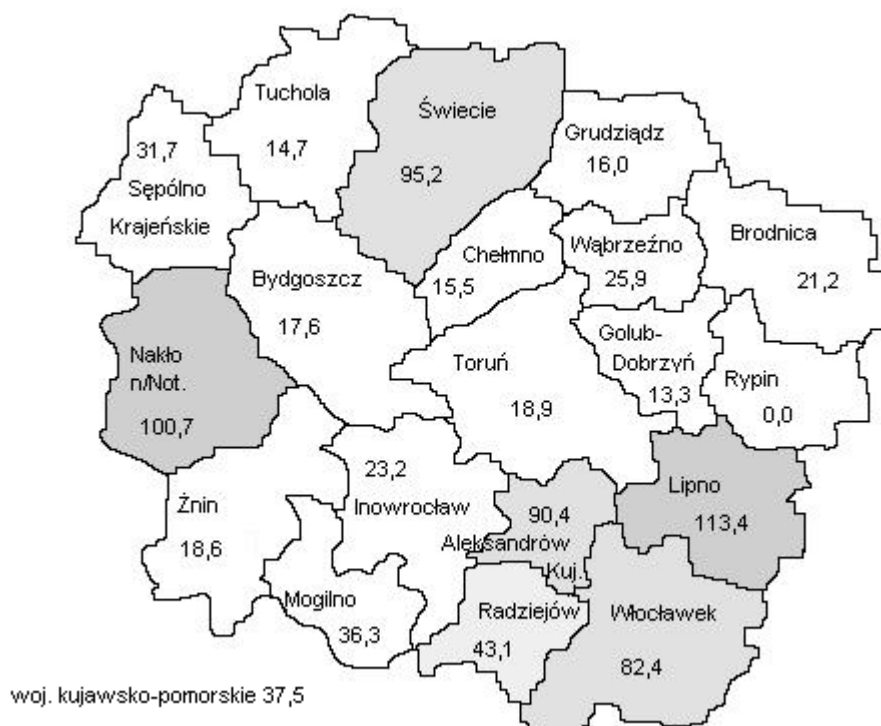
Okazało się, że czyny karalne popełnione przez nieletnich na terenie placówek oświatowych w okresie 2010 r. stanowiły ponad połowę wszystkich czynów karalnych w kategoriach przestępstw: przeciwko funkcjonariuszom publicznym i udział w bójce i pobiciu. Natomiast, dokonane na terenie placówek oświatowych, czyny karalne w kategoriach: rozbój i wymuszenie rozbójnicze, uszczerbek na zdrowiu oraz przestępstwa przeciwko wolności, stanowiły blisko połowę ogółu czynów karalnych odnotowanych w naszym województwie. Należy zaznaczyć, że wymienione przestępstwa są nacechowane użyciem przemocy. Tak duży odsetek tego rodzaju czynów karalnych popełnionych na terenie szkół świadczy o wysokim poziomie przemocy rówieśniczej oraz przemocy wobec nauczycieli. Należy dążyć do zacieśnienia współpracy ze środowiskami oświatowymi w celu podjęcia skutecznych działań zapobiegawczych.

W pozostałych kategoriach przestępstw odsetek czynów karalnych popełnionych na terenie szkół i innych placówek oświatowych był niższy. Dane z powyższego wykresu wskazują, że nieletni w 2010 roku, na terenie szkół najrzadziej popełniali przestępstwa przeciwko obyczajności, kradzieże i kradzieże z włamaniem oraz przestępstwa narkotykowe.

Zjawisko wysokiego poziomu agresji i przemocy w zachowaniach nieletnich obserwowane było również w latach poprzednich. Nie udało się obniżyć tych niekorzystnych tendencji w wyniku działań podjętych w 2010 roku. Tak więc ograniczanie skali przemocy rówieśniczej winno nadal pozostawać priorytetem działań zapobiegawczych planowanych przez policjantów komórek ds. nieletnich na terenie szkół. Należy bezwzględnie zmierzać do zdiagnozowania przyczyn niepowodzeń w tym zakresie i dążyć do wypracowania skutecznych metod ograniczania przemocy rówieśniczej, szczególnie w gimnazjach.

Należy dążyć do podniesienia jakości współpracy z władzami samorządowymi, placówkami oświatowymi i innymi podmiotami pozapolicyjnymi w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa w szkołach i ograniczenia skali przemocy rówieśniczej. Zadanie to winno znaleźć swoje odzwierciedlenie w planowanych przedsięwzięciach o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym.

Dla zobrazowania rozmiaru przestępczości szkolnej nieletnich analizie poddano ilość czynów karalnych stwierdzonych na terenie poszczególnych powiatów. Wskaźnik zagrożenia na 100 tys. mieszkańców takimi czynami wyniósł na poziomie województwa 37,5 (w roku 2009 wyniósł 30,2) i został przekroczony w sześciu powiatach (zaznaczonych na mapce kolorem szarym). Dane dotyczące tego wskaźnika w poszczególnych powiatach obrazuje mapa.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

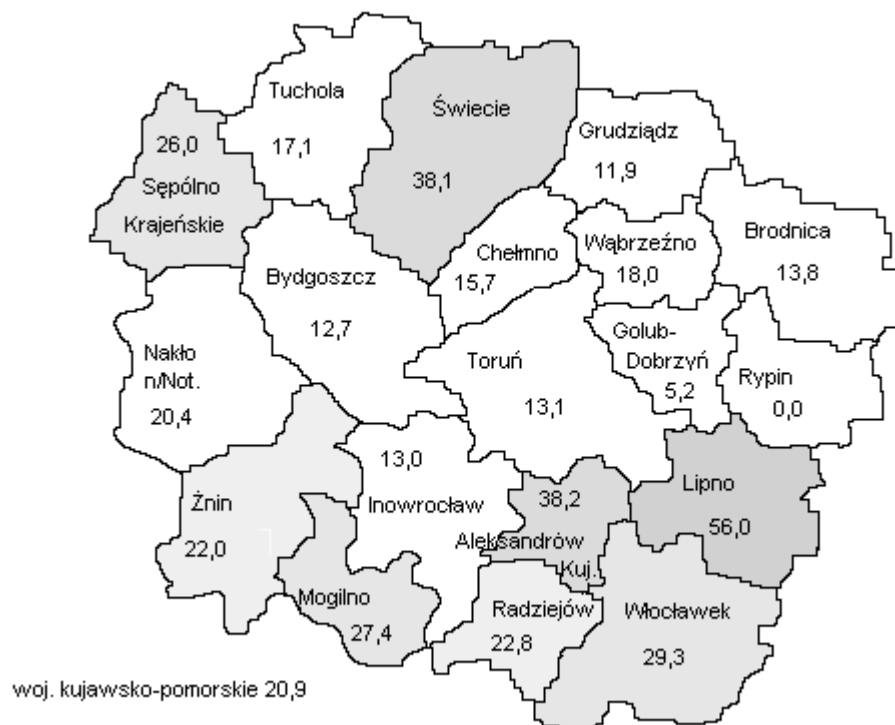
W powiatach, w których wskaźnik ilości czynów karalnych na terenie szkół przekroczył średnią wojewódzką należy przeanalizować czy na wysoką ilość czynów karalnych odnotowanych na terenie szkół miała wpływ wysoka aktywność szkół w powiadamianiu

Policji o wydarzeniach na terenach szkół i własna aktywność policjantów w zbieraniu informacji o czynach karalnych dokonywanych na terenie szkół i placówek oświatowych.

W listopadzie 2010 r. Rada Ministrów podjęła decyzję o wygaszeniu realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży.

Zgodnie z wnioskami z powyższej analizy, ale także zgodnie z wytycznymi Komendy Głównej Policji, należy jednak dążyć do podtrzymania realizacji działań podejmowanych w ramach modułu wyżej wymienionego programu: „Procedur postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności: narkomanią, alkoholizmem i prostytutką”. Należy nasilić organizację spotkań z dyrektorami placówek oświatowych i nauczycielami w celu wypracowania skutecznych metod współpracy w ograniczaniu skali niekorzystnych zjawisk związanych z przestępczością uczniów, szczególnie gimnazjów.

Dla zobrazowania stanu przestępczości nieletnich na terenie placówek oświatowych przedstawione zostały dane wskazujące jak wysoki jest odsetek ilości czynów karalnych dokonanych w tych placówkach w stosunku do ogółu czynów karalnych stwierdzonych w poszczególnych powiatach.

Sporządzono na podstawie danych policyjnego systemu statystyki przestępczości „TEMIDA”

WNIOSKI

Nadal na wysokim poziomie utrzymuje się ilość czynów karalnych popełnianych przez nieletnich sprawców na terenie placówek oświatowych. Należy bezwzględnie zmierzać do zdiagnozowania przyczyn niepowodzeń w tym zakresie i dążyć do wypracowania

skutecznych metod ograniczania przemocy rówieśniczej, szczególnie w gimnazjach. Należy dążyć do podniesienia jakości współpracy z władzami samorządowymi, placówkami oświatowymi i innymi podmiotami pozapolicyjnymi w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa w szkołach. Zadanie to winno znaleźć swoje odzwierciedlenie w planowanych przedsięwzięciach o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym. Problem przemocy rówieśniczej winien stać się priorytetem w opracowywaniu działań zapobiegawczych planowanych przez policjantów komórek ds. nieletnich na terenie szkół.

Pomimo wygaszenia „Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży” należy kontynuować współpracę Policji z placówkami oświatowymi w ramach realizacji „Procedur postępowania nauczycieli i metod współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją”, które stanowiły jeden z modułów tego programu w celu wypracowania skutecznych metod współpracy w ograniczaniu skali niekorzystnych zjawisk związanych z przestępczością uczniów, szczególnie gimnazjów.

Należy dążyć do podniesienia jakości współpracy z władzami samorządowymi, placówkami oświatowymi i innymi podmiotami pozapolicyjnymi w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa w szkołach. Zadanie to winno znaleźć swoje odzwierciedlenie w planowanych przedsięwzięciach o charakterze profilaktycznym i prewencyjnym. Problem przemocy rówieśniczej winien stać się priorytetem w opracowywaniu działań zapobiegawczych planowanych przez policjantów komórek ds. nieletnich na terenie szkół.

Opracowano w Wydziale Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy